

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. IV. An cui facta esset revelatio damnationis posset ac teneretur
sperare beatitudinem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

accidens, cum jam apposita fuerit causa per se sufficiens ad necessitatem, licet per accidens non habeat effectum, quod videtur cum divinâ bonitate pugnare.

IV. Confirmatur secundò: Talis namque licet in sensu diviso revelationis possit beatitudinem obtinere, hic & nunc tamen certò scit eam non esse futuram, ergo circa illam non potest habere actum efficacem desiderii vel Spei; nec enim sperare quis potest, quod certò scit se non obtenturum, ergo circa ipsam cadet de Spe suâ necessariò, ac desperabit, & consequenter desperatione non liberâ, cum tamen revelatio sit propter ipsam desperationem, ut propter peccatum finale. Deinde, talis revelatio esset actus otiosus, cum nullus finis honestus esse possit ad eam faciendam. Confirmatur: Deus quippe nulli suadere potest ut desperet, ergo nec illi revelare suam damnationem, consequentia patet, multo enim magis inclinaret ad desperationem illa revelatio quàm consilium, cum ex eâ certò sciret omnes suos conatus esse frustraneos.

Siunt insuper nullum honestum esse hujus revelationis finem.

V. Opposita tamen sententia communior est inter Theologos, quam expressè tenet D. Thomas quæst. 23. de voluntate, art. 8. ad 2. ubi ait, quamvis de potentiâ absolutâ Deus possit alicui revelare suam condemnationem, non tamen de potentiâ ordinariâ, juxta quæ intelligendus est loco citato pro priorè sententiâ, quod scilicet nemini de factò, & juxta potentiam ordinariam reveletur. Idem docet Suarez hic, tractatu 2. Disp. 2. Sectione secundâ, Coninck hic, Disputatione 20. dub. 12. num. 93. de peccatore, non de justo.

VI. Conclusio: Non implicat de potentiâ absolutâ revelari alicui suam damnationem, & peccatum speciale, etiam desperationis, propter quod damnandus sit, idque revelatione absolutâ, & non tantum comminatoriâ.

VII. Probatur primò: Nulla enim hac in re est implicatio, nam quod homo ille commissurus sit tale peccatum, propter quod sit damnandus, est quædam veritas, quam Deus novit, ergo non est cur nequeat eam revelare, sicut alias veritates revelat, vel etiam cur non possit hoc ipsi damnando, sicut aliis revelare. Secundò: Non repugnat revelari actum meritorium futurum salvâ illius libertate, nec repugnat alicui revelari quod sit confirmatus in gratiâ, aut prædestinatus, sicut revelatum fuit Beatissimæ Virgini, & ex multorum sententiâ, Apostolis, ergo nec repugnat revelari peccatum futurum, & propter illud damnationem. Confirmant hoc aliqui, quia existimant Antichristum certò præciturum suam damnationem, in sacris literis revelatam, & peccata, quæ commissurus est, ex iisdem intellecturum.

VIII. Ad primam rationem in contrarium respondeo rectè posse revelari condemnationem, quamvis non reveletur particulare peccatum. Deinde adhuc revelato in particulari furto verbi gratia tenetur id non committere, nec enim tenetur quis ad omne id quod est necessarium, ut impleatur scientia Dei, quando id quod est necessarium antecedit ipsam scientiam, quale est peccatum, quod est prius quàm scientia, imò ut impleatur scientia peccati futuri liberè à me committendi, necessarium est, ut possim & teneat illud vitare, quia scientia Dei est cognitio peccati liberè à me committendi, & cum potestate illud vitandi.

IX. Ad primam confirmationem nego minorem; non enim Deus, sed ille se in statu tali ponit, P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. II.

ponens liberè objectum talis præcognitionis, & illud peccatum non est absolute vitatum impossibile, sed solum ex suppositione, quam tollere in ejus fuit potestate, quod sufficit ad peccatum. Ad secundam confirmationem concessis omnibus usque ad ultimam consequentiam, ea negatur, adhuc enim homo ille maneret absolute liber in ordine ad desperationem, & teneretur præcepto negativo Spei; nam quod quis sciat se aliquid non adepturum, & frustrandos conatus suos, non infert necessitatem absolutam desperandi, imò nec moralem, quia potest suspendere actum, licet hæc revelatio præbeat aliquam occasionem; suppositâ hominis fragilitate.

Deus per hanc revelationem non adducit hominem in eum statum, in quo nequeat non peccare.

Nec ex hoc sequitur ulla in Deo injustitia, Deus namque justè constituere potest hominem in circumstantiis, in quibus scit illum ex suâ malitiâ vel fragilitate peccaturum infallibiliter, ad hoc etiam inducentibus eum dictis circumstantiis, ergo similiter suam poterit damnationem alicui revelare, quamvis prævideat eum inde sumpturum occasionem desperandi: sicut damnatos æternis ignibus addicit, quos novit occasionem eis futuros Deum blasphemandi.

X. *Alia multa istiusmodi facere potest Deus, ergo & revelare damnationem.*

Ad id quod addebatur, revelationem scilicet illam fore otiosam, nego antecedens, possent namque Deus illius revelationis plures fines habere, ut ad ostendendum suum dominium, vel præscientiam futurorum, vel ad puniendum aliquem, & timorem aliis incutiendum, &c. Ad confirmationem negatur consequentia, qui enim consulit desperationem, determinatè inclinatur ad peccatum, intendendo & suadendo ut fiat, quod est intrinsicè malum, at verò qui damnationem revelat, solum enuntiat veritatem illam, non tamen ullo modo intendit, neque determinat ad desperationem.

XI. *Variis sunt fines honesti, ob quos potest Deus alicui suam damnationem revelare.*

SECTIO QUARTA.

An cui facta esset revelatio damnationis possent ac teneretur sperare Beatitudinem?

PARTEM negantem, quod scilicet talis homo nec teneretur. nec possent elicere actum Spei, tenet Major in 3. dist. 36. quæst. 3. Vega lib. 9. in Trident. cap. 38. & Aragon supra, §. His non obstantibus, conclusione primâ, Valentia quæst. 4. de Spe, punct. 1. fine. Coninck hic, Disp. 20. dub. 13. Suarez verò tract. 2. d. 2. f. 2. dicit eum non teneri ad sperandum, non tamen posse desperare, & multi ex recentioribus, qui omnes in eo convenire videntur, quod licet talis non obligetur præcepto affirmativo, ob statim dicenda, teneri tamen negativo, quia desperatio secundum se est actus intrinsicè malus, & potest quis actum illum suspendere, ergo tenetur, & præceptum negativum semper obligabit, non affirmativum.

I. *Prima sententia ait hominem illum nec posse, nec teneri elicere actum Spei.*

Probatur primò: Talis namque apprehendit beatitudinem ut sibi impossibilem, ergo non potest in illam tendere per actum Spei, qui non versatur nisi circa bonum, saltem æstimatum possibile, conatus enim efficax, cujusmodi est Spes, apprehendere nequit in impossibile cognitum ut impossibile. Confirmatur: quia maximè cadit animus sperantis, quando certò scit conatus suos frustrandos, quod hic certò sciret, ergo.

II. *Probatur hæc sententia, quia ille beatitudinem apprehendit ut sibi impossibilem.*

P. 3. Secundò

TOM. II.

III.

*Nullus licet
velle potest
contrarium
voluntati
divina.*

IV.

*Secunda sen-
tentia docet
hominem il-
lum posse
& teneri
sperare.*

V.

*Ratio ho-
rum an-
rum est, quia
adhuc bea-
tudo est
huic homini
per auxilia
supernatu-
ralia possibi-
lia.*

VI.

*Secundo pro-
bantur quia
revelatio
non tollit li-
bertatem,
nec indiffe-
rentiam ad
sperandum.*

VII.

*Tertia sen-
tentia docet
hominem il-
lum post re-
velatam
damnatio-
nem posse
non tamen
teneri spe-
rare.*

Secundò probatur: Quia nemo potest licet velle oppositum eius, quod Deus vult, sed in casu posito Deus vult illius damnationem, ergo ipse non potest per actum Spei efficaciter velle oppositum.

Secunda tamen sententia, quòd scilicet possit, & teneatur sperare, sicque obligetur præcepto Spei, tum affirmativo, tum negativo tenet victoria, Azor. lib. 2. cap. 21. quæst. 3. Lorca d. 28. quando condemnatio facienda esset ordinario modo, nempe propter culpas hominum, non autem si Deus exercere vellet potentiam absolutam, & subtrahere auxilia, etiam sufficientia, sicut posset, cum liberè ea det, idque alicui revelaret.

Fundamentum est primò: Quia adhuc homo ille est liber, & per auxilia sufficientia, quæ Deus illi non denegabit (ut ipse etiam credere tenetur) consequi potest beatitudinem, & in gratiâ decedere: neque enim Deus vult absolutè illius damnationem, sed tantum supposito peccato finali, imò vult absolutè eum salvare, si per ipsum non steterit, ergo potest sperare finalem gratiam, & futuram beatitudinem, siquidem hæc omnia possibilia sunt per auxilia sufficientia, & sperare etiam poterit, si faciat quod in se est, ea de facto futura.

Secundò probatur: Etiam si enim alicui fiat revelatio de violatione alicujus præcepti, ut facta est Divo Petro à Christo, adhuc tenetur eo præcepto, Divus Petrus, verbi gratia tenebatur Christum non negare, ergo similiter suppositâ revelatione de æternâ damnatione, adhuc vim suam habebit præceptum de sperandâ beatitudine, & aliis donis per se ad eam requisitis, cognitio enim futuritionis objecti non tollit, ut dixi, libertatem & indifferentiam ad oppositum.

Tertia denique sententia quasi media est, hujusmodi hominem posse sperare suam beatitudinem, non tamen ad id teneri, imò non peccaturum, etiam si desperaret, intellige non per actum positivum, quo sentiat Deum non habere misericordiam ad eum salvandum, vel nolle ad id præbere auxilia, hic enim actus est intrinsicè malus, Deoque summè injuriosus, nec potest non esse peccatum, sed negativè, pro cessatione scilicet ab actu sperandi, quod est desistere à prosecutione beatitudinis, quamvis etiam habeat actum positivum volendi desistere.

SECTIO QUINTA.

Resolvitur questio circa Spem, vel desperationem in eo cui facta esset revelatio damnationis?

I.

Cui facta esset sua damnationis revelatio, ab omni actu Spei non eximeretur.

PRIMA conclusio: Factâ tali revelatione, adhuc is cui fieret non deobligaretur omnino à præcepto affirmativo Spei, saltem in ordine ad auxilia sufficientia ad rectè vivendum usque ad finem vitæ. Probatur ex communi & verâ doctrinâ, quam latè probat Vasquez supra, n. 15. videlicet posse talem hominem velle impedire suam damnationem usque ad finem vitæ, imò non minùs, ad hoc teneri, quàm teneatur ad finem usque vitæ benè vivere, ad quod certum est eum teneri. Ex quo satis constare potest conclusio, nam ut quis teneatur rectè vivere usque

Dati in eo potest actus Spei resistere.

ad finem vitæ, necessaria sunt auxilia gratiæ sufficientia non modò possibilia, sed etiam futura à Deo, cum sine his benè vivere non posset, ergo saltem respectu illorum auxiliorum, potest esse actus Spei, sicut & circa vitiationem peccati.

Secunda Conclusio: Cui facta est ejusmodi revelatio certa & absoluta, si sit memor revelationis, non tenetur amplius præcepto affirmativo, quoad actum sperandi beatitudinem, aut finalem gratiam, vel auxilium efficac ad ista, imò neque potest ea sperare: ita Valentia q. 4. punct. 1. Suarez 4. p. 1. & Coninck citatus, & alii.

Probatur: tali enim factâ revelatione non potest quis sperare beatitudinem, vel finalem gratiam; ergo non tenetur: consequentia est manifesta: Antecedens probatur, per illam namque revelationem tollitur objectum formale Spei respectu beatitudinis, & consequenter circa finalem gratiam, & auxilium efficac ad ipsam, quæ necessariò connexa sunt cum beatitudine. Hoc etiam antecedens patet ex supra dictis, ubi ostendimus objectum Spei non solum esse quid possibile (quod contendunt adversarii sufficere ad Spem, licet sciatur de facto non futurum) sed etiam futurum à Deo, seu quod prudenter creditur futurum, positâ autem tali revelatione, neque est futura, neque potest prudenter crediti futura, cum sciatur certò non futura, ergo.

Confirmatur: Actus quippe Spei de se est actus efficax, & fertur in objectum prout hic & nunc sub his conditionibus futurum, sed actus efficax non potest tendere in id quod solum judicatur possibile, nisi etiam prudenter judicetur futurum; ergo actus Spei verari non potest circa beatitudinem, factâ revelatione futuræ damnationis, & negationis beatitudinis.

Tandem quia conficius suæ reprobationis, eodem modo se habet ad suam Beatitudinem, quod nos nunc ad reprobos in confuso, seu in communi: sed nos non possumus sperare vel efficaciter desiderare reprobis Beatitudinem; ut enim ait D. Augustinus lib. 21. de Civitate Dei, cap. 23. homo sperare certò sciremus qui essent reprobi, non possemus pro æternâ eorum salute orare, & lib. 11. de Genesi ad Literam, cap. 11. & 18. propter hanc causam dixit Angelum non præcivisse suam reprobationem futuram, quia alioquin non potuisset perseverantiam sperare: & idem docuit de primo homine: Divus etiam Anselmus de casu diaboli, cap. 21. eandem rationem reddit; ergo talis homo circa illam habere nequit actum Spei efficacem.

Ad argumenta secundæ sententiæ, Sectione præcedenti posita, quæ sola contra nos faciunt: Ad primum respondeo, concedendo antecedens, & negando consequentiam, quia quicquid sit de possibilitate simpliciter Beatitudinis factâ revelatione, jam probatum est illâ suppositâ non posse eam judicari probabiliter futuram, quod tamen requiritur ad objectum Spei, ut nimirum saltem tale existimetur, licet de facto non sit futurum, nec potest quis sperare se in hoc casu facturum quod in se est, cum certò sciat se liberè illud nolle, & quod por ipsum stabit; atque ita quamvis Beatitudo sit possibilis, & consequenter possit obtineri, & efficaciter intendi, nisi ipse vellet non intendere, de facto tamen non poterit, in sensu enim composito quod nolit & ipse certò sciat se nolle, consequenter est impossibile ut simul velit.

Cum